

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/255/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2515200229
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2515200229.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Daša Kontríková, v spore žalobcov: 1/ J. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, C., 2/ W. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXX/XXX, J., obaja zastúpení: JUDr. Ing. Elena Divko, advokátka, so sídlom Gorkého 1/A, Skalica, proti žalovanému: Základná škola, so sídlom Komenského 1119/2, Vrbové, zastúpený: JUDr. Juraj Ďurajda, advokát, so sídlom Kukučínova 12, Žilina, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 12C/16/2015-256 zo dňa 3. júla 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu I. inštancie sa potvrdzuje.

II. Žalovanému sa priznáva právo voči žalobcom 1/ a 2/ na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd I. inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. priznal žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd I. inštancie rozsudok po citovaní § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 101, § 853 ods. 1, § 415, § 420 ods. 1 až 3, § 422 ods. 1 2, Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 152 zák. č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „školský zákon“), vecne odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 18.05.2012 v budove Základnej školy Vrbové (žalovaný), došlo v čase od 08.45 hod. do 08.55 hod. v priestoroch triedy 4.B na 1. poschodí k úrazu žiačky mal. O. G., jedinej dcéry žalobcov tým, že spolužiak C. J. hodil peračník, z ktorého vypadlo kružidlo alebo pero, ktoré zasiahlo ľavé oko O. G. a spôsobilo jej ťažké zranenie zmyslového orgánu zraku, a to ruptúru očnej gule vľavo penetrujúcou ranou rohovky a skléru so stratou vnútroočných štruktúr s následkom straty videnia na toto oko. Skutočnosť, že predmetné zranenie ľavého oka maloletej zanechalo trvalé následky v zmysle úplnej straty zraku na ľavom oku, vyplynula zo znaleckého posudku číslo: 26/2014 zo dňa 01.12.2014 vypracovaného MUDr. Rastislavom Vidom, ktorý je súčasťou vyšetrovacieho spisu ČVS: ORP-875/2-OVK-TT-2013. Súd mal teda preukázanú existenciu zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu žalobcom, ako rodičom mal. O. G., a tým aj aktívnu vecnú legitimáciu žalobcov. Analogicky (§ 853 Občianskeho zákonníka v spojení s § 420 ods. 2 tohto zákonníka), pokiaľ bol neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby, považuje sa takýto zásah za zásah spôsobený priamo právnickou osobou (pozn.: pre posúdenie, či išlo o takúto činnosť, je určujúca existencia miestneho, časového a vecného vzťahu k plneniu danej činnosti). Rovnaký právny názor je zastávaný aj v publikácii Československé občianske právo, I. zväzok, Obzor Bratislava 1973, str. 167 a 168 a tiež v Zborníku III. Najvyššieho súdu, SEVT 1980, str. 182. Rovnako aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 23. augusta 2007, sp. zn. I. ÚS 137/07 uviedol, že „podľa všeobecných ustanovení občianskeho hmotného práva je otázka

zodpovednosti za škodu (vrátane zodpovednosti za nemajetkovú ujmu) konštituovaná tak, že za škodu, resp. za ujmu zodpovedá ten, kto ju spôsobil, pričom v prípade škody, resp. ujmy spôsobenej právnickou osobou ide o činnosť tých fyzických osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila (§ 420, ako aj § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka)". [rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Cdo 228/2012 zo dňa 26.09.2013]

2. Súd mal za to, že uvedené je možné analogicky aplikovať aj na žalovaného, ktorý je výchovno-vzdelávacou inštitúciou poskytujúcou povinné základné všeobecné vzdelanie. Podľa § 8 ods. 3 Vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole, počas prestávok vykonáva nad žiakmi dozor poverený pedagogický zamestnanec školy. Škola je teda povinná vykonávať nad žiakmi dohľad aj počas prestávok, pričom tak koná prostredníctvom povereného pedagogického zamestnanca. Vzhľadom na vyššie uvedené mal súd danú pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného ako nositeľa právnej povinnosti.

3. V predmetnom konaní bolo medzi stranami sporu sporným tvrdenie žalobcov 1 a 2, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu právnej povinnosti vykonávať náležitý dohľad nad maloletými deťmi. Žalobcovia tvrdili, že zásah do ich rodinného života by sa nestal, pokiaľ by v škole počas prestávok vykonávali dohľad nad cca 80 deťmi nie jeden učiteľ, ale viacerí učitelia. Žalobcovia poukazovali na skutočnosť, že od predmetného úrazu žalovaný posilnil dozor počas prestávok z jedného učiteľa na dvoch učiteľov a skrátil malé prestávky z 10 minút na 5 minút. Žalobcovia mali za to, že táto okolnosť má význam pre posúdenie porušenia všeobecnej preventívnej povinnosti zo strany žalovaného. Žalobcovia tiež uviedli, že žalovaný pochybil, keď nezavolať rýchlu zdravotnú pomoc, pričom taktiež spochybňovali správnosť poskytnutia prvej pomoci žalovaným mal. O. G.. Žalobcovia mali za to, že zásah do ich rodinného života by sa nestal, pokiaľ by sa deti v škole nehrali s vecami, ktoré do školy nepatria, na čo by ich mali upozorňovať učitelia.

4. K uvedenému súd uvádza, že k vzniku občianskoprávných sankcií za nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do fyzickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka, musí byť ako predpoklad zodpovednosti splnená nielen podmienka existencie zásahu objektívne spôsobilá vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo len ohrození fyzickej osoby do jej fyzickej či morálnej integrity, ale aj tento zásah musí byť neoprávnený - protiprávny a musí byť zistená príčinná súvislosť medzi takým zásahom a vzniknutou nemajetkovou ujmovou na osobnostných právach fyzickej osoby. Nenaplnenie ktoréhokoľvek z týchto predpokladov vylučuje možnosť nástupu sankcií podľa ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11.11.2010 sp. zn. 30Cdo 5161/2008, rozsudok zo dňa 22. 9.2011, sp. zn. 30Cdo 4352/2009 a pod.).

5. Občiansky zákonník v ustanovení § 422 uvádza, že ten kto je povinný vykonávať dohľad nad maloletým, sa zbaví zodpovednosti, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal. Občiansky zákonník nevymedzuje, čo treba považovať za náležitý dohľad. Túto otázku treba posúdiť podľa povahy veci a okolností jednotlivého prípadu. Pod náležitým dohľadom však nemožno rozumieť taký dohľad, ktorý by bol vykonávaný neustále, nepretržite a bezprostredne (na každom kroku), lebo v takom prípade by bola zákonom predpokladaná možnosť zbavenia sa zodpovednosti v podstate vylúčená.

6. Vzhľadom na uvedené súd skúmal, či došlo zo strany žalovaného k zanedbaniu náležitého dohľadu a k porušeniu právnej povinnosti. Škola je povinná zaistiť bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov. Počas prestávok vykonáva nad žiakmi dozor poverený pedagogický zamestnanec podľa pracovného poriadku, ktorý vydáva riaditeľ. Podľa vnútorného poriadku školy účinného v čase, kedy sa stal predmetný úraz, mali žiaci počas malých prestávok, ktoré boli 10 minútové, povolené voľne sa pohybovať po triede, v nutných prípadoch ísť na WC. Dozor konajúci učiteľ mal povinnosť nastupovať na chodbu hneď po zazvonení. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že dňa 18.05.2012, počas malej prestávky medzi prvou a druhou hodinou mala povinnosť vykonávať dozor na chodbe na 1. poschodí, na ktorom sa nachádzali 4 triedy, Mgr. K.. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že dozor vykonávala riadne, na dozor nastúpila včas, pohybovala sa po chodbe, nazerala do tried, na ktorých boli dvere otvorené, pričom na začiatku prestávky nahliadla aj do triedy 4.B, kde sa v tom čase zdržovala aj triedna učiteľka Mgr. C.. Na začiatku a ku koncu prestávky sa vo svojej triede zdržovala aj Mgr. I.. Ku koncu prestávky pripravovala svojich žiakov na ďalšiu hodinu Mgr. I.. Po úraze vošla do triedy 4.B ako prvá Mgr. I., keďže mala triedu hneď vedľa, a krátko po nej aj Mgr. C.. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že v rozhodnom čase, teda počas malej 10 minútovej prestávky sa po predmetnej chodbe a v triedach pohybovali, okrem dozor

vykonávajúcej Mgr. K., ešte striedavo ďalšie tri učiteľky. Po úraze žalovaný poskytol maloletej O. G. riadne prvú pomoc, kontaktoval rodičov a zabezpečil jej prevoz na očné vyšetrenie najskôr do Piešťan a následne aj do Trnavy. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že k zanedbaniu náležitého dohľadu ani k porušeniu právnej povinnosti zo strany žalovaného neprišlo.

7. Keďže žiadny zákon, vyhláška alebo usmernenie neupravuje, koľko žiakov má pripadať na dozorujúceho učiteľa počas prestávky, ani ako konkrétne má dozor prebiehať, bolo možné pri skúmaní povinností žalovaného vychádzať iba zo všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 OZ (tzv. generálna prevencia).

8. Ustanovenie § 415 zakotvuje všeobecnú preventívnu povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo (neminemlaedere). Táto povinnosť je vyjadrená slovami, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ide o ochranu života a zdravia, o ochranu majetku, o ochranu prírody a ochranu životného prostredia. Preventívnu povinnosť ukladá § 415 každému, t.j. tak fyzickým, ako aj právnickým osobám. Pri právnických osobách postihujú tieto preventívne povinnosti tie fyzické osoby, ktoré sú oprávnené a povinné za právnické osoby konať. Subjektom zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením preventívnej povinnosti bude sama právnická osoba. Správať sa v rozpore so všeobecnou preventívnu povinnosťou znamená správať sa protiprávne. Vždy je potrebné posúdiť, či škodlivý výsledok by nebol nastal aj bez tohto porušenia, teda či počínanie v súlade s preventívnu povinnosťou bolo spôsobilé škode, ktorá vznikla, zabrániť.

9. Čo sa týka posúdenia porušenia všeobecnej preventívnej povinnosti žalovaným mal súd za to, že k tomuto nedošlo. Nemožno totiž vylúčiť, že aj v prípade vykonávania dozoru dvomi, resp. viacerými učiteľmi a pri 5 minútových prestávkach by k úrazu neprišlo. Takýto úraz je otázkou krátkeho okamihu, stačí niekoľko sekúnd. Uvedené potvrdzuje aj skutočnosť, že napriek skráteniu prestávok na 5 minút a posilnení dozoru z jedného na dvoch učiteľov došlo u žalovaného počas prestávky k úrazu žiaka. Navyše súd uvádza, že považuje spôsob, akým je u žalovaného vykonávaný dozor počas prestávok, teda, že sa dozorujúci učiteľ prechádza po chodbe, nazerá do jednotlivých tried, pokiaľ sa vyskytne problém, vyrieši ho, za náležitý. Nie je možné a ani nemožno od žalovaného spravodlivo požadovať, aby bol v škole zabezpečený nad žiakmi nepretržitý dohľad aj počas malých prestávok. Taktiež má súd za to, že 10 minútová dĺžka malých prestávok nie je neprimerane dlhá, je v súlade so zaužívanou dlhoročnou praxou, keď prestávka je okrem iného potrebná aj na psychickú hygienu nie len učiteľov, ale aj žiakov. Žalovaný taktiež v školskom roku 2011/2012, pred úrazom, dostatočne poučil žiakov 4.B triedy o bezpečnosti, školskom poriadku a o správaní sa žiakov počas prestávok. Vzhľadom na uvedené mal súd za to, že k porušeniu všeobecnej preventívnej povinnosti žalovaným nedošlo.

10. Žalobcovia tiež spochybňovali správnosť poskytnutia prvej pomoci žalovaným a tvrdili, že žalovaný pochybil, keď nezavolať rýchlu zdravotnú pomoc. Uvedené vyvracia záver znalca MUDr. Rastislava Vidu v znaleckom posudku číslo: 26/2014 zo dňa 01.12.2014 vypracovanom v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-875/2-OVK-TT-2013, ktorý konštatoval, že ani napriek správne poskytnutej prvej pomoci a správne vykonanými operačnými krokmi na očných klinikách v Bratislave sa vzhľadom na rozsah zranenia ľavého oka nedalo zabrániť úplnej strate zraku na ľavom oku maloletej. K tvrdeniu, že žalovaný pochybil, keď neprivolal maloletej rýchlu zdravotnú pomoc súd uvádza, že ani MUDr. F., očná lekárka v Piešťanoch, nevyhodnotila stav maloletej za tak závažný, keď jej nezabezpečila rýchly transport pomocou sanitky na ďalšie vyšetrenie, na ktoré maloletú poslala. Nemožno preto konštatovať, že žalovaný pochybil, keď nezavolať rýchlu zdravotnú pomoc, keď ani odborná lekárka takto nekonala, pričom žalovaný nemá odborné lekárske vedomosti.

11. K tvrdeniu žalobcov, že žalovaný pochybil, keď triedna učiteľka umožnila maloletému C. J. hrať sa počas predmetnej prestávky s legom, súd uvádza, že v rozhodnom čase mal. C. J. nevyžadoval stály pedagogický dozor od príchodu do školy až po jeho odchod. Škole bolo odporúčané individuálne začlenenie maloletého do bežnej triedy s tým, že má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Skutočnosť, že triedna učiteľka umožnila maloletému hrať sa počas prestávky s legom, ktoré mu patrilo, nebolo porušením právnej povinnosti žalovaného, keď súd má za to, že takýto postup bol v súlade s odporúčaniami psychológa. Navyše súd uvádza, že lego je vhodnou hračkou pre deti štvrtého ročníka. U maloletého neboli dovtedy zaznamenané agresívne tendencie, nedalo sa preto jeho konanie predpokladať, predvídať. Išlo o nezvládnutú hnevliú reakciu maloletého C. J. na správanie spolužiakov, keď navyše peračník hodil do tabule, resp. steny bez úmyslu komukoľvek ublížiť.

12. Na záver súd poznamenáva, že si uvedomuje starosti, psychické a fyzické vypätie, ktorému boli a sú žalobcovia v dôsledku poškodenia zdravia ich maloletej dcéry vystavení, no musí konštatovať, že v danom prípade došlo k poškodeniu zdravia ich maloletej dcéry nešťastnou náhodou, zhodou nepredvídateľných okolností, pričom zo strany žalovaného nedošlo k zanedbaniu náležitého dohľadu, ani k porušeniu právnej povinnosti a ani všeobecnej prevenčnej povinnosti.

13. Súd prihliadajúc na zásadu hospodárnosti konania sa ďalšími atribútmi vzniku zodpovednosti za nemajetkovú ujmu nezaoberal, pričom s prihliadnutím na vyššie uvedené a citované zákonné ustanovenia dospel k záveru, že zo strany žalovaného nedošlo k vzniku jeho zodpovednosti za nemajetkovú ujmu, a preto súd žalobu zamietol.

14. Aplikácia ustanovenia § 257 CSP je možná iba v prípade existencie zákonom bližšie nešpecifikovaných výnimočných okolností a dôvodov hodných osobitného zreteľa spočívajúcich v okolnostiach danej veci alebo v okolnostiach na strane sporových strán. Použitie tohto ustanovenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná.

15. Súd pri posudzovaní nároku na náhradu trov konania vzal do úvahy okolnosti a povahu predmetného sporu, keď sa nejednalo o konanie so slabšou stranou sporu podľa Civilného sporového poriadku, pričom obe strany sporu boli od počiatku zastúpené kvalifikovanými právnymi zástupcami. Súd prihliadol aj na povahu strán sporu, keď žalobcovia sú fyzické osoby, obaja sú zamestnaní a žalovaný je rozpočtovou organizáciou zapojenou na rozpočet vyššieho územného celku. Súd nezistil takú skutočnosť, ktorá by predstavovala dôvod hodný osobitného zreteľa umožňujúci žalovanému náhradu trov konania nepriznať.

16. Keďže žalovaný bol v tomto konaní v celom rozsahu úspešný, súd mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd v zmysle § 262 ods. 1 CSP v tomto rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodol len o nároku na náhradu trov konania tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia; o výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Proti rozsudku súdu I. inštancie podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ prostredníctvom právneho zástupcu. Uvedli, že súd aplikoval správne právnu normu a túto aj správne interpretoval, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. Podľa jej názoru konanie žalovanej bolo v rozpore s právom a to konkrétne v rozpore s hmotnoprávnym ustanovením § 415 Občianskeho zákonníka. Porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti zo strany žalovanej má za následok, že konanie žalovanej bolo protiprávne. Pre žalobcov, správa o tom, že ich dcéra už nikdy na ľavé očko neuvidí, bola zdrvivajúca, pretože sa jedná o jediné ich dieťa, s ktorým mali veľké plány do budúcnosti. Pociťujú veľkú frustráciu a sklamanie z toho, že zo zákona je dieťa povinné vykonať "povinnú školskú dochádzku", kde nad deťmi nemôžu vykonávať dohľad oni, ale pedagogickí zamestnanci školy a stane sa takýto úraz, ktorý by sa nebol stal, keby počas prestávky vykonávali dohľad v čase úrazu viacerí učitelia a nie len jeden. Počas vyučovacích hodín na deti, ktorých je v triede min. 20 vykonáva dohľad triedny učiteľ a počas prestávky, tento dohľad vykonáva jeden dozor „učiteľ“, ktorý dohliada na štyri triedy v počte cca 80 detí.

18. Pred týmto úrazom s ich dcérou vykonávali rôzne dobrodružstvá, akými boli bicyklovania aj po náročných terénoch, korčuľovali spoločne a mali veľkú radosť z toho, že ich dcéra sa chce stať tanečnicou, pretože navštevovala kurz tancovania. Všetky tieto aktivity, ich dcéra absolvovať nemôže, lekári jej to zakázali, aby sa jej nedostal nejaký prach alebo kamienok pri korčuľovaní alebo bicyklovaní do oka. Taktiež nemôžu hrať loptové hry, teda veškeré aktivity ich dieťaťa sú obmedzené.

19. Tieto aktivity, ktoré spoločne vykonávali, udržovali ich vzťahy ako rodinu, pretože spoločne vykonávali činnosti, ktoré ich všetkých troch bavili, smiali sa pri nich a mali zo spoločných chvíľ strávených športom udržiavaný a rozvíjajúci vzťah ako priatelia. Každý deň je pre nich ťažké vedieť skutočnosť, že dcéra už nikdy neuvidí, bolí ich, že pri čítaní musí mať vykrivený krk a s vekom prichádzajú aj ďalšie útrapy ako je používanie make-upu, očných tieňov, keďže je v puberte a chce sa tiež krášiť.

20. V skutočnosti utrpeli tak závažnú citovú ujmu, ktorá sa nedá nijakým spôsobom opísať, pretože každý pociťuje zásah do svojej osobnosti iným spôsobom a tento zásah bol a stále je pre nich neskutočnou

ranou, pričom sa mohlo tomuto úrazu zabrániť. V rámci tohto úrazu, od ktorého ubehlo už vyše 5 rokov, sa stále ako rodičia musia zaoberať touto záležitosťou (musia chodiť neustále k lekárnke na očné, rok a pol každý mesiac chodili do Bratislavy k očnému lekárovi), a inak by sa mohli nerušene plne venovať svojej vlastnej činnosti, od ktorej sú v dôsledku úrazu neustále odtiahnutí a nie je im umožnené viesť normálny rozvoj vzťahu medzi nimi ako rodičmi a dcérou.

21. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo im zasiahnuté neoprávnene do práva na súkromie a práva na rodinný život. Občiansky zákonník chápe právo na súkromie a rodinný život v užšom poňatí a preto poukazujeme na rozhodnutie Európskej komisie a Európskeho súdu pre ľudská práva týkajúce sa interpretácie čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd, v ktorom zdôrazňuje myšlienku, že rešpektovanie súkromného života musí zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami. Súčasťou súkromného života je tiež rodinný život zahŕňajúci aj vzťahy medzi blízkymi príbuznými, keď súčasťou rodinného života sú nielen sociálne a morálne vzťahy, ale taktiež záujmy materiálnej povahy. (Nález ÚS ČR zo dňa 1.3.2000, sp. zn. II ÚS 517/99.

22. Neoprávnenosť zásahu do práva na súkromie a rodinný život žalobcov vidia v tom, že poškodenie zdravia člena rodiny, takým spôsobom, že nie je možná náprava ľudského orgánu je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny.

23. Existencia zásahu musí objektívne vyvolať nemajetkovú ujmu a teda stačí, ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu. Zásah do práva na rodinný život u nich, žalobcov, vyvolal objektívne nemajetkovú ujmu, pretože ich dcéra má trvalé poškodenie zdravia, v dôsledku ktorého došlo k obmedzeniu funkčnosti jedným z najvýznamnejších orgánov v ľudskom tele ako celku.

24. Predpokladmi občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby sú nasledovné:

1/ existencia zásahu

- nielen fatálna ujma člena rodiny sa odškodňuje v rámci právneho inštitútu ochrany práva na súkromie fyzickej osoby podľa § 11 OZ, ale aj trvalé poškodenie zdravia, ktoré je nevyliciteľné ako je to v prípade ich dcéry. Poškodenie ľudského orgánu -oka ich dcéry, je nevyliciteľné a náprava tohto ľudského orgánu nie je možná, čím došlo k neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného na právo na ochranu súkromia, nás žalobcov, keď intenzita tohto zásahu do ich rodinného a súkromného života je značná a nenapraviteľná, keďže sa jedná o doživotné následky. Tento zásah nie je len prechodný, ale ako rodičia sa celý život budeme pozerieť na našu dcéru a vedieť, že už jej život bude iný, budú sa potýkať so skutočnosťou, že ich dcéra prišla v základnej škole o oko, ktoré je nevyliciteľné.

2/ neoprávnenosť tohto zásahu

- každé konanie, ktoré má za následok vznik škody, sa považuje za porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 415 OZ a je teda protiprávnym konaním. Žalovaná ako povinný subjekt bol zodpovedný za bezpečnosť a ochranu zdravia detí v škole. Nad ktorými počas výchovy a vzdelávania vykonáva dohľad. Žalovaná neurobila dostatočné opatrenia na to, aby takémuto úrazu zabránila a tým zanedbala dohľad nad maloletými deťmi. Tieto opatrenia vykonala až po úraze.

- Žalovaná, ktorej bolo dieťa zverené do výchovy, by mala zodpovedať za vznik nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku úrazu ich dcéry, ktorý sa stal v školskom zariadení z dôvodu nezabezpečenia primeraných opatrení na odvrátenie škody. V prípade, že škola je presvedčená o tom, že bolo potrebné znížiť prestávky z 10 min. na 5 min. a posilniť dozor v škole z jedného učiteľa na dvoch učiteľov vzhľadom na úraz dcéry, resp. po úraze, ktorý sa stal ich dcére, má táto okolnosť význam pre posúdenie porušenia všeobecnej prevenčnej povinnosti zo strany žalovanej.

- Toto opatrenie, ktoré žalovaná vykonala až po úraze, mohlo zabrániť vzniku škody, čím sama žalovaná priznáva, že dozor nebol náležitý, keďže pred úrazom na 80detí dohliadal jeden učiteľ, prestávky trvali 10 min a po úraze už prestávky trvajú 5 min a dozor vykonávajú 2 učitelia (vnútorný poriadok školy, výpoveď riaditeľky Mgr.H. z 5.2.2015, ORP-875/2-0VK-TT-2013)

- Až po vzniku úrazu boli vykonané opatrenia zo strany žalovanej, ktoré boli urobené s cieľom predchádzať takýmto úrazom, ktorý sa stal, potom takéto konanie je potrebné posúdiť ako konanie odporujúce počínať a tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví podľa §415 OZ.

25. Príčinná súvislosť medzi zásahom a neoprávnenosťou je v tom, že tento zásah do ich rodinného života by sa nestal, pokiaľ by bol zabezpečený náležitý dohľad, deti by sa nehrali s vecami, ktoré do školy nepatria, na čo by ich mali upozorňovať učitelia a pokiaľ by v škole počas prestávok vykonávali dohľad nad cca 80 deťmi nie jeden učiteľ, ale viacerí učitelia, takémuto úrazu by sa zabránilo, keďže počas návštevy školy za dieťa zodpovedá škola a vykonáva nad ním aj dohľad nielen počas výučby, ale aj počas prestávok. Od tohto úrazu Základné škola Vrbové posilnila dozor z jedného učiteľa na dvoch učiteľov a skrátila malé prestávky z 10 minút na 5 minút. Príčinou vzniku nemajetkovej ujmy u nich, žalobcov, je fakt, že ich dcéra utrpela trvalé poškodenie ľavého oka v škole, ktorý úraz sa jej stal v škole, zanedbaním dohľadu zo strany pedagogického dozoru a to porušením všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 OZ, čoho následkom je zásah do ich rodinného života.

26. Z tohto dôvodu sa môže fyzická osoba domáhať podľa § 13 ods. 2 OZ peňažného zadosťučinenia, pokiaľ sa primerané morálne zadosťučinenie nejaví postačujúce. Majú za to, že zásah do práva na rodinný život je natoľko závažný, že nie je postačujúce len morálne zadosťučinenie a to z dôvodu, že žalobcovia majú obmedzenú možnosť radosť sa z ich dcéry, podľa jej vlastných predstáv, keďže nebude si môcť splniť svoj sen ohľadom tancovania, nemôže sa zúčastňovať s rodičmi na cyklistických túrach, ktoré spoločne vykonávali, čo žalobcovia ťažko znášajú a musia sa zaoberať neustále jej zdravotným stavom a stále rozmýšľať nad tým, akú činnosť môže vykonávať a akú nie. Okolnosť, na základe ktorej došlo k porušeniu práva na rodinný život u žalobcov je o to smutnejšia, že sa stala v škole, kde škola zodpovedá za deti a má zabezpečiť aj dohľad nad nimi a teda nie je možné sa uspokojiť s faktom, že takéto veci sa v škole stávajú, resp. ide o nešťastnú náhodu ako to uvádza súd na str. 16 bod 56. Za takéto "náhody" by mala podľa morálnej stránky niesť žalovaná zodpovednosť. Majú za to, že takúto nemajetkovú ujmu, ktorú pociťujú a prežívajú, by pociťoval hociktorý rodič, pretože ide o trvalé a neodstrániteľné poškodenie zdravia ich jedinej dcéry, čoho dôsledkom je obmedzenie ich spoločných záujmov.

27. Na základe vyššie uvedeného navrhujú, aby odvolací súd podľa § 388 CSP rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil a žalobe vyhovel. K trovám konania uviedli, že na ich strane existujú dôvody hodné osobitného zreteľa a to skutočnosť, že do školy išlo ich dieťa ako zdravé a vrátilo sa so stratou videnia na ľavé oko. Nielenže táto situácia na nich psychicky aj fyzicky vplyva veľmi negatívne, ale navyše musia neustále navštevovať lekárov, čo ich finančne stojí nemalé peniaze a za úraz, za ktorý nenesie zodpovednosť ich dcéra a ani rodičia, všetku lekársku starostlivosť musia hradiť z ich miezd. Skutočnosť, že sú zastúpení právnym zástupcom, nemôže byť dôvodom na neprihliadnutie na výnimočné okolnosti pri nepriznaní náhrady trov konania. Ako bežní občania, nemajú právnické vzdelanie a právny zástupca ako odborne kvalifikovaná osoba, ktorá pozná právne predpisy, vie využiť všetky zákonom prípustné prostriedky, ktoré oni nepoznajú.

28. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný. Uviedol, že nemožno sa stotožniť s tvrdeniami žalobcov v podanom odvolaní zo dňa 18.07.2018, že súd na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právnu normu, že došlo zo strany súdu k nesprávnemu právnemu posúdeniu. Súd v odôvodnení napadnutého rozsudku sa vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal s vyhodnotením dôkazov vo veci, zdôvodnil relevantnú právnu úpravu, na základe ktorej nárok žalobcov v prejednávanej veci je nedôvodný. Týmto podaním žalovaný uvádza, že v celom rozsahu sa stotožňuje s rozsudkom 12C/16/2015-256 a v celom rozsahu ho žiada odvolacím súdom potvrdiť. V skutočnosti jeden učiteľ vykonával dozor na chodbe, kde sa nachádzali tri triedy a súčasne v každej triede bol počas predmetnej prestávky triedny učiteľ, t. z. fakticky počas prestávky medzi prvou a druhou vyučovacou hodinou vykonávali dozor štyria učitelia, jeden na chodbe a traja v triedach.

29. Nad rámec metodického usmernenia Ministerstva školstva SR a súvisiacich vnútro rezortných predpisov došlo k zníženiu prestávky z 10 minút na 5 minút, napriek uvedenej skutočnosti aj v následnom období došlo k úrazu u iného žiaka. Nemožno sa stotožniť s tvrdením žalobcov, že dozor nebol náležitý. Dôkazom sú závery orgánov činných v trestnom konaní, ktoré dôkazy boli vykonané v tomto konaní 12C/16/2015, že zo strany školy, jednotlivých učiteľov, dozoru nedošlo k žiadnemu pochybeniu, nie je možné požadovať ďalšie konanie nad rámec vykonaného dozoru medzi prvou a druhou vyučovacou

hodinou. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané tvrdenie žalobcov, že zo strany školy, učiteľov nedošlo k zabezpečeniu náležitého dohľadu. Opakovane je potrebné uviesť, že dozor v uvedenej prestávke vykonával 1 + 3 učitelia.

30. Súd pri rozhodnutí, ktorým žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % sa vysporiadal so skutočnosťou dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žalobcovia boli zastúpení advokátom, ktorý v zmysle zákona o advokácii a súvisiacich predpisov musí vyhodnotiť dôkazy a poučiť klientov o možnom rozhodnutí súdu. Sudkyňa prejednávajúca vec na prvom pojednávaní vyslovila právny názor neopodstatnenosti žaloby, napriek uvedenej skutočnosti žalobcovia zastúpení právnym zástupcom trvali na podanej žalobe, boli vykonané následné úkony a žalovanému vznikali trovy konania, trovy právneho zastúpenia. Podľa názoru žalovaného došlo zo strany žalobcu k nesprávnemu uplatneniu práva v zmysle tohto žalobného návrhu.

31. V prípade neúspechu strany sporu vo veci zastúpenej advokátom je možné trovy konania, ktoré vznikli neúspešnej strane sporu titulom trov právneho zastúpenia tzv. svojho advokáta, ako i náhradu trov konania právneho zástupcu úspešnej žalovanej strany, ich náhradu je možné uplatňovať v zmysle zákona o advokácii a súvisiacich predpisov od právneho zástupcu - advokáta. Žalovaný má taktiež dôvody hodné osobitného zreteľa v tom, že je rozpočtovou organizáciou a je v rozpore so zásadou aj dobrých mravov, nemá rozpočtované finančné prostriedky na tento účel, aby prípadne znášal trovy svojho právneho zastúpenia, ak je vo veci plne úspešný. Je v rozpore so zásadou úspechu vo veci, aby úspešná strana sporu znášala trovy právneho zastúpenia.

32. Na základe vyššie uvedených skutočností žalovaný žiada Krajský súd Trnava rozsudok Okresného súdu Piešťany 12C/16/2015-256 zo dňa 03.07.2018 v celom rozsahu potvrdiť, zároveň priznať žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia odvolacieho konania.

33. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie žalobcov bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu I. inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom I. inštancie (§ 383 a § 384 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

34. Žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou domáhali náhrady nemajetkovej ujmy po 10.000 eur každému z dôvodu, že žalovaný neoprávnene zasiahol do ich práva na súkromie a rodinný život. Súd I. inštancie žalobu zamietol ako nedôvodnú, z dôvodu, že na strane žalovaného nebolo preukázané, žeby zanedbal svoje povinnosti, a nenesie zodpovednosť za škodu, ktorá sa stala ich dcére, pričom nebola porušená ani jeho prevenčná povinnosť v zmysle ust. § 415 OZ.

35. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu je správnosť rozhodnutia a postupu súdu I. inštancie, ktorý žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy zamietol.

36. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom I. inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a pretože odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu I. inštancie vo veci, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu I. inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľom. K odvolacím námietkam žalobcov odvolací súd dopĺňa ešte nasledovné:

37. Podľa § 415 OZ, Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

38. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletá O. G., nar. XX.XX.XXXX, žiačka 4.B triedy a dcéra žalobcov 1/ a 2/ utrpela v Základnej škole, Komenského 2, Vrbové, dňa 18.05.2012 v triede úraz ľavého oka, a to tak, že počas prestávky hodil spolužiak C. J. peračník do tabule, do steny, z ktorého vyletelo kružidlo a zasiahlo ju do oka.

39. Ustanovenie § 415 zakotvuje všeobecnú prevenčnú povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo (neminemlaedere). Táto povinnosť je vyjadrená slovami, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Ide o ochranu života a zdravia, o ochranu majetku, o ochranu prírody a ochranu životného prostredia. Preventívnu povinnosť ukladá § 415 každému, t.j. tak fyzickým, ako aj právnickým osobám. Pri právnických osobách postihujú tieto preventívne povinnosti tie fyzické osoby, ktoré sú oprávnené a povinné za právnické osoby konať. Subjektom zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením prevenčnej povinnosti bude sama právnická osoba. Správať sa v rozpore so všeobecnou prevenčnou povinnosťou znamená správať sa protiprávne. Vždy je potrebné posúdiť, či škodlivý výsledok by nebol nastal aj bez tohto porušenia, teda či počínanie v súlade s prevenčnou povinnosťou bolo spôsobilé škode, ktorá vznikla, zabrániť.

40. Úraz nebol spôsobený nedbanlivostným konaním inej osoby, dozor určenými pedagógmi nebol zanedbaný. Uvedené vyplýva z vykonaného dokazovania, predovšetkým z Uznesenia Okresného riaditeľstva PZ Trnava, odbor kriminálnej polície, oddelenie vyšetrovania Piešťany sp. zn. ČVS: ORP-875/2OVK-TT-2013 zo dňa 30.03.2015, ale aj z výsluchu svedkov. Žalovaný si plnil riadne povinnosti počas vyučovacieho procesu, dozor zanedbaný nebol, čo preukázalo aj vyšetrovanie v rámci trestného konania. Žalobcom sa opak preukázať nepodarilo. Treba súhlasiť aj s právnym názorom súdu I. inštancie, že zo strany žalovaného nedošlo k porušeniu prevenčnej povinnosti. Hoci žalobcovia uvedené namietajú a poukazujú na to, že žalovaný zvýšil počet pedagógov, ktorí zabezpečujú dohľad nad žiakmi a skrátil prestávky, potom, čo sa stal úraz ich dcéry, nemožno tvrdiť, že urobené opatrenia mohli zabrániť úrazu, ktorý sa stal. Okrem toho, že tak ako poukazuje žalovaný, opatrenia, ktoré vykonal sú nad rámec metodického usmernenia Ministerstva školstva SR a súvisiacich vnútro rezortných predpisov, vzhľadom na spôsob, akým k úrazu dcéry žalobcov 1/ a 2/ prišlo, nemožno vyvodiť zodpovednosť žalovaného za vznik škody na zdraví a to ani tzv. prevenčnej povinnosti (§ 415 OZ) tým, že by riadne nezabezpečil dozor počas prestávok, pretože bezprostrednou príčinou vzniku škody bolo konanie žiaka C. J., ktorý úplne nepredvídateľným spôsobom reagoval na vzniknutú situáciu a k úrazu prišlo náhodnou udalosťou. Za tejto situácie ani zvýšený počet učiteľov, ktorí zabezpečujú dozor v súčasnej dobe (ako poukazujú žalobcovia) nemôže zabrániť každej nepriaznivej situácii a k možnému vzniku úrazu.

41. Prevenčná povinnosť pri predchádzaní škôd znamená, že každý je povinný zachovávať taký stupeň pozornosti, ktorý je možné od neho vzhľadom na konkrétne časovú a miestnu situáciu rozumne požadovať a ktorý - objektívne posudzované je spôsobilý zabrániť alebo aspoň čo najviac obmedziť riziko vzniku škôd na živote, zdraví či majetku.(viď 28 Cdo 1996/2010 (NS ČR))

42. Súd I. inštancie vykonaným dokazovaním dospel k správne právnemu záveru, že u žalovaného nebolo preukázané zavinenie a ani porušenie prevenčnej povinnosti, ktoré by spôsobili zodpovednosť žalovaného za vznik úrazu. Za tohto stavu, preto žalovaný nemôže zodpovedať ani za vznik nemajetkovej ujmy, ktorého nároku sa žalobcovia domáhali. Preto ďalšie odvolacie námietky žalobcov týkajúce sa nemajetkovej ujmy, jej existencie a výšky sú vzhľadom k vyššie uvedenému záveru bez právneho dôvodu.

43. Žalobcovia 1/ a 2/ napadli aj výrok o náhrade trov konania s poukazom na tú skutočnosť, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa na ich strane, ktoré odôvodňujú aplikáciu ust. § 257 CSP.

44. Podľa § 257 CSP, Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

45. Vo všeobecnosti nepriznať trovy konania je možné len výnimočne a v prípade, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa na strane strán, pričom má súd vychádzať z posúdenia všetkých okolností v danej veci. Pri skúmaní, či dôvody hodné osobitného zreteľa existujú, súd prihliada k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania, je pritom potrebné zohľadniť nie len pomery toho, kto by mal nahradiť trovy konania, ale je nutné zvážiť, ako by sa takéto rozhodnutie dotklo

predovšetkým majetkových pomeroch oprávnenej strany. Významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú rovnako okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nároku, postoj strán v priebehu konania a ďalšie skutočnosti.

46. Pri skúmaní, či existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, treba prihliadnuť na osobné, zárobné, majetkové a iné pomery účastníkov, procesný postoj účastníkov, a to na oboch stranách sporu, okolnosti, ktoré viedli k súdnemu uplatneniu nárokov, pričom medze sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 142 ods. 1 OSP). (uznesenie Ústavného súdu SR z 2. júna 2011, sp. zn. IV. ÚS 226/2011-22)

47. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Túto normu nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov.

48. Súd I. inštancie správne posúdil, že v danom prípade nie sú splnené podmienky na aplikáciu ust. § 257 CSP. Súd I. inštancie posúdil sociálne aspekty strán, keď na strane žalobcov ide o účastníkov, ktorí sú fyzickými osobami, obaja zamestnaní a na strane druhej strana, ktorá mala vo veci úspech je rozpočtovou organizáciou zapojenou na rozpočet vyššieho územného celku. Súd prihliadol aj na predmet konania. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči strane konania a aby neodporovalo dobrým mravom. Odvolací súd nezhliadol ani taký výnimočný dôvod, pre ktorý by nemali byť úspešnej strane nepriznané trovy konania. Zvýšené výdavky žalobcov v súvislosti s lekárskou starostlivosťou ich dcéry nemôžu mať vplyv na rozhodnutie o trovách konania a nemožno spravodlivo od žalovaného žiadať, aby tieto s ohľadom na výsledok sporu znášal sám.

49. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu I. inštancie v súlade s § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil a za situácie, keď v danom prípade nie sú tu také výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa, odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil aj rozhodnutie súdu I. inštancie v časti o náhrade trov konania.

50. Žalovaný má voči žalobcom podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalovaný bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd I. inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu I. inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde I. inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom I. inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).